

Dosarul nr. 2ra-1594/18

Prima instanță - Judecătoria Cahul, sediul Central (I. Gorlenco)

Instanța de apel - Curtea de Apel Cahul (M. Movilă, N. Veleva, E. Dvurecenschi)

Î N C H E I E R E

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Luiza Gafton
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Rașcov Serghei în interesele Kliatchko Lily,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Kliatchko Lily, persoană interesată Ministerul Afacerilor Interne, Primăria Cahul și Consiliul raional Cahul, cu privire la constatarea faptului represiunilor politice,

împotriva deciziei din 12 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul declarat de Kliatchko Lily și menținută hotărârea din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 26 mai 2016, petiționara Kliatchko Lily, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind constatarea faptului represiunilor politice.

În motivarea cererii, a reiterat că este fiica lui Volf (numele de domnișoară Șteinberg), s-a născut și a locuit pe teritoriul Basarabiei, apoi a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, în orașul Cahul și în perioada regimului totalitar, cuprinsă între anii 1940-1955, împreună cu familia a fost supusă represiunilor, din partea organelor de stat, administrative și altor organe ale puterii sovietice (Sovietul Comisarilor Poporului al RSSM/NKVD/etc.) sub formă de expropriere (naționalizare), a bunurilor, ce-i aparțineau ei și familiei sale cu drept de proprietate privată, o parte din ele aflându-se în orașul Cahul, iar cealaltă 2 parte - în comuna Hîncești, RSSM (actualmente orașul Hîncești, Republica Moldova).

La momentul actual petiționara a indicat că deține cetățenia Statului Israel și locuiește în Statul Israel.

Familia în care trăia și a fost supusă represiunii politice, era compusă din:

- tatăl ei, Șteinberg Volf, născut la 02 august 1906, în satul Kotovskoe, Județul Chișinău, RSSM (actualmente orașul Hîncești, Republica Moldova),

- mama ei Șteinberg Ruhlea, născută la 22 august 1909, în or. Cahul, Județul Cahul, RSSM (actualmente or. Cahul, Republica Moldova),

- bunica pe linia mamei, Kronfeld Bruha, născută aproximativ în 1868-1872 în

or. Cahul, Basarabia (actualmente or. Cahul, Republica Moldova), - bunelul pe linia mamei, Kronfeld Miheli, născut aproximativ în perioada anilor XXXXXXXX, în or. Cahul, Basarabia (actualmente or. Cahul, Republica Moldova),

- bunelul pe lina tatălui, Șteinberg Meer Chersș, născut aproximativ în perioada anilor 1868-1872, în or. Cahul, Basarabia (actualmente or. Cahul, Republica Moldova).

Cât privește lista bunurilor expropriate (naționalizate) de autoritățile sovietice de la ea și familia ei, în perioada anilor 1940-1955, aceasta include următoarea avere:

- terenul de pământ situat în or. Cahul (actualmente or. Cahul, Republica Moldova), amplasamentul exact - dinspre nord se mărginește cu strada Moldovenească (actuala str. Bogdan Petriceicu- Hașdeu), dinspre sud - cu locul de curte al lui Petru Kelofliskii, dinspre est - cu locul de curte al Virginiei Buzbei, dinspre vest - cu strada Evreiască (actuala str. Mihai Eminescu), cu suprafața de 0,16-018 ha, actualul nr. cadastral din registrul bunurilor imobile - XXXXXXXX și XXXXXXXX, proprietar fiind bunica petiționarei pe linia mamei Kronfeld Bruha;

- casa de locuit nr. 1, în care a locuit cu familia sa, situată în or. Cahul, Republica Moldova, amplasamentul exact - dinspre nord se mărginește cu strada Moldovenească (actuala str. Bogdan Petriceicu-Hașdeu), dinspre sud - cu locul de curte al lui Petru Kelofliskii, dinspre est - cu locul de curte al Virginiei Buzbei, dinspre vest - cu strada Evreiască (actuala str. Mihai Eminescu), cu drept de proprietate comună a bunicii și a bunelului petiționarei pe linia mamei, Kronfeld Bruha;

- casa de locuit nr. 2 situată în or. Cahul, str. Bogdan Petriceicu-Hașdeu, amplasamentul exact - este situată pe terenul menționat, care dinspre nord se mărginește cu strada Moldovenească (actuala str. Bogdan Petriceicu-Hașdeu), dinspre sud - cu locul de curte al lui Petru Kelofliskii, - dinspre est - cu locul de curte al Virginiei Buzbei, dinspre vest - cu strada Evreiască (actuala str. Mihai 3 Eminescu), actualul număr cadastral din Registrul bunurilor imobile al RM - XXXXXXXX.XX, proprietar fiind bunica petiționarei pe linia mamei, Kronfeld Bruha, în prezent în această clădire se află Școala de arte;

- întreprinderea comercială situată în or. Cahul, str. Regelui Ferdinand II (denumire valabilă pentru anul 1941, astăzi se numește Bulevardul Victoriei), proprietar fiind bunica petiționarei pe linia mamei, Kronfeld Bruha;

- magazin de manufactură situat în or. Cahul, proprietar fiind bunica petiționarei pe linia urnei, Kronfeld Bruha;

- farmacia situată în or. Cahul, amplasamentul exact - str. Regelui Ferdinand II (denumire valabilă pentru anul 1941, actualmente se numește Bulevardul Victoriei), proprietari fiind părinții petiționarei Șteinberg Volf, fiul lui Meer-Gherș și Șteinberg Ruhlea;

- fabrica de cherestea situată pe malul râului Prut în r-nul Cahul, proprietară fiind bunica petiționarei pe linia mamei Kronfeld Bruha;

- moara și întreprinderea individuală pentru comerțul cu făină, situată în comuna Hîncești, Județul Lăpușna (actualmente Hîncești, Republica Moldova), proprietar fiind bunelul petiționarei pe linia tatălui, Șteinberg Meer-Gherș;

- apartamentul situat în comuna Hîncești, str. Piața Nouă 32 pentru 1985 (actualmente Hîncești, Republica Moldova), proprietar fiind bunelul petiționarei pe

linia tatălui, Șteinberg Meer-Gherș;

- terenul cu vii situat în comuna Hîncești (actualmente Hîncești, Republica Moldova), proprietarul fiind tatăl petiționarei Șteinberg Volf;

- terenul pentru construcția casei, situat în comuna Hîncești (actualmente Hîncești, Republica Moldova), proprietarul fiind tatăl petiționarei Șteinberg Volf.

Petiționara a susținut că la 16 aprilie 2013, prin reprezentantul său, s-a adresat la Ministerul Afacerilor Interne cu o cerere, prin care a solicitat reabilitarea și restabilirea ei în drepturile sociale, politice și civile pierdute, inclusiv dreptul de proprietate asupra bunurilor expropriate, precum și reabilitarea următorilor membri ai familiei sale:

- Șteinberg Volf, fiul lui Meer-Gherș, data nașterii 02 august 1906, locul nașterii - satul Kotovskoe, Județul Chișinău, RSSM;

- Șteinberg Ruhlea (Rahili), fiica lui Miheli (numele de domnișoară KROMFELD), data nașterii 22 august 1909, locul nașterii - orașul Cahul, Județul Cahul, RSSM;

- Kronfeld Braha, fiica lui Iosif (numele de domnișoară KAȚ), data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia;

- Kronfeld Miheli (Meilih), fiul lui Iosif, data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia;

- Șteinberg Meer-Gherș, data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia.

Reclamantul a menționat că persoanele date au fost supuse represiunilor politice prin faptul expropriării bunurilor personale indicate în cerere.

Prin răspunsul Ministerul Afacerilor Interne nr. 8/6-3-3-649/13 din 07 mai 2013, i-a fost comunicat că Ministerul Afacerilor Interne nu dispune de date, care ar confirma faptul represiunii politice în privința persoanelor sus indicate, inclusiv și în privința petiționarei.

Astfel, în scopul reabilitării ca victime ai represiunilor politice, prin exproprierea bunurilor, în fața societății și repunerea în drepturile legale, a solicitat constatarea faptului represiunii politice în privința următoarelor persoane:

- Kliatchko Lily, fiica lui Volf (numele de domnișoară ȘTEINBERG), data nașterii 20 octombrie 1934, locul nașterii - orașul Cahul, Județul Cahul, RSSM;

- Șteinberg Volf, fiul lui Meer-Gherș, data nașterii 02 august 1906, locul nașterii - satul Kotovskoe, Județul Chișinău, RSSM;

- Șteinberg Ruhlea (Rahili), fiica lui Miheli (numele de domnișoară KRONFELD), data nașterii 22 august 1909, locul nașterii - orașul Cahul, Județul Cahul, RSSM;

- Kronfeld Braha, fiica lui Iosif (numele de domnișoară KAȚ), data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia;

- Kronfeld Miheli (Meilih), fiul lui Iosif, data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia;

- Șteinberg Meer-Gherș, data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia.

Prin încheierile 07 iunie 2016 a Judecătoriei Cahul din 07 iunie 2016, a fost atras în proces Consiliul Raional Cahul și Primăria or. Cahul, în calitate de persoană interesată.

Prin încheierea din 30 septembrie 2016 a Judecătoriei Cahul, a fost dispusă scoaterea de pe rol a cererii înaintate de petiționara Kliatchko Lily, din considerentul că s-a constatat existența unui litigiu de drept.

Prin decizia din 05 decembrie 2016 a Curții de Apel Cahul, încheierea din 30 septembrie 2016 a Judecătoriei Cahul, a fost casată cu restituirea cauzei în prima instanță pentru judecarea în fond.

Prin hotărârea din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul, cererea înaintată de Kliatchko Lily cu privire la constatarea faptului represiunii politice a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că petiționara invocă represiunile politice din partea organelor de stat în perioada 1940-1955, însă la cerere nu au fost anexate informații cu privire la locul aflării familiei petiționarei Kliatchko Lily în perioada 1941-1946, când au fost emise deciziile organului administrativ privind naționalizarea bunurilor imobile, dacă membrii familiei petiționarei erau în viață, nu a fost anexată informația cu privire la momentul când petiționara Kliatchko Lily și membrii familiei ei au părăsit teritoriul RSSM și motivul plecării din țară pentru a fi constatat faptul că naționalizarea bunurilor imobile a avut loc când familia petiționarei locuia în RSSM și au avut de suferit de pe urma represiunilor politice prin naționalizarea bunurilor.

De asemenea, odată depunându-se acțiunea în instanța de judecată, Kliatchko Lily nu a prezentat probe din care să rezulte că familia a fost deportată de pe teritoriul RSSM sau au plecat benevol din cauza războiului, deoarece dovezi în acest sens nu au fost anexate la cererea depusă. Pe parcursul examinării pricinii, reprezentantul petiționarei nu a putut menționa anul când familia apelantului a părăsit teritoriul RSSM și în legătură cu ce s-au stabilit cu traiul în altă țară.

Instanța a reținut că nu există date suficiente pentru a stabili represiunea familiei petiționarei Kliatchko Lily și a rudelor ei prin metodele prevăzute de Legea nr. 1225 din 1992 deoarece, nu au fost prezentate probe referitoare la perioada când aceasta împreună cu familia ei au părăsit teritoriul RSSM și membrii familiei care mai erau în viață.

Prin decizia din 15 august 2017 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Lily Kliatchko, prin intermediul avocatului Serghei Rașcov, casată hotărârea din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul, și pronunțată o hotărâre nouă de admitere a cererii de chemare în judecată.

S-a constatat faptul represiunilor politice în privința următoarelor persoane:

- Kliatchko Lily, fiica lui Volf (numele de domnișoară ȘTEINBERG), data nașterii 20 octombrie 1934, locul nașterii - orașul Cahul, Județul Cahul, RSSM;
- Șteinberg Volf, fiul iui Meer-Gherș, data nașterii 02 august 1906, locul nașterii - satul Kotovskoe, Județul Chișinău, RSSM;
- Șteinberg Ruhlea (Rahili), fiica lui Miheli (numele de domnișoară KRONFELD), data nașterii 22 august 1909, locul nașterii - orașul Cahul, Județul Cahul, RSSM;
- Kronfeld Braha, fiica lui Iosif (numele de domnișoară KAȚ), data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia;
- Kronfeld Miheli (Meilih), fiul lui Iosif, data nașterii - aproximativ 1868-1872,

locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia;

- Șteinberg Meer-Gherș, data nașterii - aproximativ 1868-1872, locul nașterii - orașul Cahul, Basarabia.

Prin decizia din 28 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de Ministerul Afacerilor Interne și Consiliul raional Cahul.

S-a casat decizia din 15 august 2017 a Curții de Apel Cahul și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 12 aprilie a Curții de Apel Cahul, s-a respins apelul declarat de Kliatchko Lily și s-a menținut hotărârea din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul.

La 15 iunie 2018, avocatul Rașcov Serghei acționând în interesele Kliatchko Lily a declarat recurs împotriva deciziei din 12 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate supra și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii depusă de Kliatchko Lily.

În motivare a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel. În opinia recurentului represiunea politică prin expropriere a bunurilor a fost dovedită, deoarece prin prisma Legii nr.1225 din 02 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, exproprierea reprezintă o metodă de represiune politică.

Sunt greșite concluziile instanței de apel precum că nu au fost anexate informații cu privire la locul aflării familiei petiționarei în perioada 1941-1946, perioada emiterii deciziilor organului administrativ privind naționalizarea bunurilor imobile, lipsa informației precum că membrii familiei erau în viață, lipsa informației când petiționara și membrii familiei acesteia au părăsit teritoriul RSSM și motivul plăcerii din țară, deoarece a solicitat constatarea represiunilor politice prin expropriere, nu prin deportare sau expluzare.

Condiția represiunii politice prin expropriere este înșersată în Legea nr.1225 din 02 decembrie 1992. Din sensul art.2 al Legii menționate supra, cade sub incidența dreptului de reintegrare în drepturile patrimoniale și cazurile de luare a averii în orice alt mod, prin care se presupune un act de perchiziție atunci când proprietarul este deposedat de un bun în temeiul unei decizii a autorității publice, precum și trecerea în proprietatea statului a bunurilor și persoane care au reușit să evite represiunile directe, inclusiv prin refugiu peste hotarele țării.

Recurentul susține că prin probele anexate la dosar, se confirmă trecerea în contul statului a un șir de bunuri a membriilor familiei petiționarei.

Prin referința depusă la 25 iulie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a menționat că argumentele recursului depus de Kliatchko Lily, nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procesual. Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și apreciat corect probele. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Prin referința depusă la 31 iulie 2018, Consiliul raional Cahul a indicat că recurentul Kliatchko Lily interpretează eronat noțiunea de represiune politică. În cadrul examinării cauzei în fond nu a prezentat acte care să confirme că în perioada 1940-1955 membrii familiei sale se aflau pe teritoriul RSSM și că la acel moment erau în viață. A solicitat declararea recursului inadmisibil.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează

că Curtea de Apel Cahul a pronunțat dispozitivul deciziei la 12 aprilie 2018.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 15 iunie 2018, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa

necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de avocatul Rașcov Serghei în interesele Kliatchko Lily, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Rașcov Serghei în interesele Kliatchko Lily.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Luiza Gafton

Dumitru Mardari